gemeente harderwijk

Gemeente Harderwijk
Gemeenteraad
Postbus 149
3840 AC HARDERWIJK

datum: 9 november 2021
ons kenmerk: 21h0001448 / h210112540
uw brief van:
uw kenmerk:
onderwerp: Stand van zaken azc Harderwijk

Geachte heer/mevrouw,

Via deze brief brengt het college van BenW u op de hoogte van zaken die in en rond het asielzoekerscentrum in Harderwijk onze aandacht hebben. Het is gebruikelijk de raad hierover jaarlijks te informeren.

1. *Verlenging bestuursovereenkomst COA-gemeente Harderwijk*

Na instemming van de gemeenteraad heeft het College van BenW de verlengde bestuursovereenkomst tussen COA en de gemeente Harderwijk, juli 2021-juni 2026, ondertekend. In deze verlengde bestuursovereenkomst is belegd dat gewerkt wordt met een capaciteit van 500 opvangplekken en een buffercapaciteit van 300 plekken. Zoals afgesproken hebben beide partijen tot 1 aug 2022 de tijd om naar de situatie toe te groeien waarin gewerkt wordt met een buffer van 300 plaatsen. Over de beschikbaarheid van de buffer voor of opvang of iets anders, is twee keer per jaar contact.

2. *Beschikbaarheid buffercapaciteit*

In de bestuursovereenkomst 2021-2026 is belegd dat de buffercapaciteit van 300 plekken beschikbaar is voor een ander doel dan de opvang van asielzoekers, als de bezetting van de opvangvoorzieningen van het COA in Nederland onder de 25.688 uitkomt.
De opvangvoorzieningen voor asielzoekers zitten erg vol. De meeste nieuwe asielzoekers komen uit Syrië en Turkije. Daarbij zijn er in Nederland evacuees uit Afghanistan gekomen die opgevangen moeten worden en voor een deel ook asiel zullen vragen. En tot slot is een deel van de plekken in de asielopvangcentra bezet met statushouders die nog niet uit kunnen stromen vanwege een tekort aan woningen. In Harderwijk, en in de regio, lukt het om aan de huisvestingsopgave van statushouders die we jaarlijks krijgen te voldoen. Niet elke gemeente lukt dit. Dat heeft effect op de landelijke bezettingsgraad van het COA. In de ongeveer 70 opvangvoorzieningen voor asielzoekers in Nederland kent op dit moment een bezettingsgraad van 33.000.

organisatie eenheid: Domein Samenleving
behandeld door: M.P. Verheule
telefoonnummer: 0341 567 301
bijlage(n): -

Havendam 56
Correspondentieadres:
Postbus 149
3840 AC Harderwijk
T 0341 411 911
F 085 110 8515
E info@harderwijk.nl
I www.harderwijk.nl
B NL44 BNGH 0285 0033 13

Vanuit het rijk en COA is intensief ingezet op het krijgen van meer opvangcapaciteit. De raad is in september 2021 geïnformeerd over de brandbrief van het rijk voor het realiseren van meer opvangplekken.
De gemeente Harderwijk heeft, met het besluit van de gemeenteraad in voorjaar 2021, de ruimte gegeven om te voorzien in opvangplekken; het gebruik van de buffer voor opvang, als de opvangbehoefte groot is.

We hebben met COA overleg gehad en geconstateerd dat de buffer van 300 plekken per 1 augustus 2022 beschikbaar blijft voor asielopvang. Daarbij hebben we ook voor de komende jaren ijkmomenten afgesproken waarmee we twee maal per jaar inzicht krijgen in de bezettingscijfers om te beoordelen of de buffer beschikbaar moet blijven voor opvang of beschikbaar komt voor de gemeente. We kunnen de gemeenteraad daarover in maart en in september informeren. In voorjaar 2022 zullen we, in verband met de verkiezingen en de installatie van de nieuwe gemeenteraad, een werkbezoek organiseren.

3. *Wat als buffercapaciteit niet voor opvang nodig is*

Met de verlengde bestuursovereenkomst bestaat de mogelijkheid dat de buffer van 300 plekken in de komende jaren niet beschikbaar hoeft te zijn voor opvang van asielzoekers. Deze komt dan beschikbaar aan de gemeente om hier een andere invulling aan te geven.

Het college is zich aan het oriënteren op de invulling van de buffer als deze niet voor opvang gebruikt wordt. Er wordt momenteel gewerkt aan een businesscase wanneer de vrijkomende wooneenheden in de komende jaren voor iets anders dan asielopvang beschikbaar komt. In samenspraak met COA moet beoordeeld worden wat kan en ook financieel haalbaar is.

Om de invulling van de buffer planologisch mogelijk te maken, moet een traject voor een omgevingsvergunning doorlopen worden. Deze kan in gang gezet. De afronding van het traject is pas mogelijk als er ook zekerheid bestaat over de maatschappelijke en financiële haalbaarheid. Dit is voorzien in tweede kwartaal van 2022.
In het addendum bij de bestuursovereenkomst tussen de gemeente Harderwijk en het COA is de termijn belegd waarop de buffer, onder voorwaarden, of beschikbaar is voor de gemeente of voor asielopvang. Dat beïnvloed vanzelfsprekend, de mogelijke scenario's.

Op basis van gesprekken met het COA over verstandige randvoorwaarden voor het invullen van de wooneenheden, worden er meerdere scenario's uitgewerkt die in de commissie ruimte gedeeld zullen worden.

4. Uitvoeringsagenda flexibilisering opvang

In de evaluatie van de bestuursovereenkomst is met de raad ook informatie gedeeld over de Uitvoeringsagenda flexibilisering opvang die landelijk is vastgesteld en via de provinciale regietafels vluchtelingen uitgerold wordt. Deze uitvoeringsagenda richt zich op het integraal verbinden van opvang, huisvesting en inburgering/integratie en het anders inrichten van het opvangstelsel. Om hiervoor ook breed draagvlak te krijgen heeft het college van BenW zich ingespannen om de samenstelling van de provinciale regietafel vluchtelingen te verbreden. In de vertegenwoordiging aan tafel zal, in de ogen van het college, de integrale insteek van opvang, wonen en inburgering ook zichtbaar moeten zijn.

Daarbij blijven we pleiten voor een goede verdeling over het land van opvangvoorzieningen zodat elke gemeente/ regio zijn aandeel kan leveren. Dit geluid is ook verwoord de brief van de VNOG in reactie op de beleidsreactie Inspectierapport vervolgonderzoek aanpak overlastgevende asielzoekers (bijlage 3). En eerder werd vanuit de VNOG een oproep gedaan aan het rijk een duidelijk inrichting van de vormgeving van de flexibiliseringsagenda op te pakken (bijlage 2).

5. Bezetting azc Harderwijk september 2020 – oktober 2021

In de periode van september 2020 tot oktober 2021 is de volledige capaciteit van het azc steeds bezet geweest. Er verbleven in die periode gemiddeld 777 bewoners op het azc in Harderwijk en de laatste maanden is het azc eigenlijk volledig bezet. De grootste groep had de Syrische nationaliteit (17,5%), gevolgd door de Iraanse (10,5%) en daarna de Eritrese 8,6%.
Het percentage gezinnen was 43,3%. Er verbleven gemiddeld 100 kinderen (0-12 jaar) en 42 jongeren (13-17 jaar).

6. Veiligheidszorg

De ketenaanpak rond het azc is ook afgelopen jaar doorgezet. Dit bestaat uit intensieve samenwerking tussen COA, politie, dienst terugkeer en vertrek, het AVIM en het OM.

Binnen het asielzoekerscentrum wordt ingezet op een veilig leefklimaat. Wanneer bewoners regels overtreden volgen maatregelen. Dat varieert van een corrigerend gesprek tot een maatregel uit het Reglement onthouding verstrekkingen, zoals het inhouden van weekgeld. Bij ernstige incidenten wordt uiteraard aangifte gedaan bij de politie.

Elke week is een casusoverleg tussen het COA, de wijkagent, Dienst- Terugkeer en Vertrek en de Ketenmarinier. Hierin worden bewoners besproken met overlastgevend gedrag of een vermoeden van een strafbaar feit. Doordat deze partners elkaar heel regelmatig zien en intensief samenwerken, kan er snel geschakeld worden bij onrust en overlast.

Het COA zet, in samenwerking met de wijkagent, steeds meer in op het bevorderen van leefbaarheid en het gevoel van veiligheid op het azc. Bewoners met overlastgevend gedrag worden actief aangesproken en ook gericht gemotiveerd om activiteiten te ondernemen.

Wij willen inzetten op het meer cultuursensitief werken van ondernemers in het winkelcentrum Tweelingstad en eventueel andere ondernemers in Harderwijk.
De nota Veiligheidszorg die hoort bij de bestuursovereenkomst tussen COA en de gemeente Harderwijk zal, naar aanleiding van de verleningen van de bestuursovereenkomst, een update krijgen. De raad kan deze nota in het tweede kwartaal van 2022 verwachten.

7. Omwonendenoverleg

Ondanks de coronaomstandigheden is het Omwonendenoverleg toch een aantal maal fysiek bij elkaar geweest. In één overleg is terugkoppeling gegeven over de evaluatie en de gesprekken over de verlenging van de bestuursovereenkomst.

En na de zomer 2021 is een overleg gehouden waarin AVIM, Wijkagent en de Dienst Terugkeer en Vertrek uitleg hebben gegeven over hun werkwijze in en rond het azc in Harderwijk.

8. Platform Welkom Vluchteling en netwerkpartners

In en rond het azc zijn veel organisaties actief. Het Platform Welkom Vluchteling organiseert activiteiten om de verbinding met de Harderwijker samenleving te bevorderen. Tijdens de lockdown is de fietsenwerkplaats zo veel als mogelijk blijven functioneren. En er is gezocht naar alternatieven om contact te houden of een taartenactie om bewoners van het azc, die ook veelal thuis moesten blijven, een hart onder de riem te steken.

Inmiddels zijn de activiteiten van het Platform Welkom Vluchteling opgepakt. Op hoofdlijnen bestaat dit uit:

- De fietswerkplaats
- Een vrouwenavond
- Een mannenavond
- Inzet van taalmaatjes en verbinding met het taalcafé
- Maatjes
- Meet and eat
- Zwemmen (en voor kinderen zwemles)
- Hardloopgroep

En er zijn ook losse acties zoals:

- azc-fiets oké (iedereen weer een goede fietslamp en een bel op zijn fiets)
- muziek in samenwerking met de popschool

Het Platform en het COA werken ook samen in activiteiten die vanuit het COA zelf ingezet worden zoals:

- Verbinding met het Jobcentrum /Meedoenbalie voor het bemiddelen in vrijwillig en betaald werk
- Het project Bewegen naar de toekomst

Met de netwerkpartners voor jeugd is vier keer per jaar overleg. In de coronaperiode is dit online gehouden om lopende zaken te bespreken en onderling verbinding te houden.

Na de zomervakantie is het project Bewegen naar de toekomst van start gegaan. Hierin werken GA! Harderwijk en COA samen om bewegen en sporten onder azc bewoners, met name jong volwassenen, te bevorderen. Dit kan met inzet van middelen vanuit het faciliteitenbesluit opvangvoorzieningen en van het COA. En in 2022 wil het college ook graag via dezelfde weg, inzetten op extra begeleiding voor jong volwassen asielzoekers uit het azc.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Harderwijk,

de heer J.P. Wassens
secretaris

de heer H.J. van Schaik
burgemeester

Bijlagen:

1. Brief VNOG, input provinciaal plan flexibilisering keten, 13 oktober 2021
2. Brief VNOG, Beleidsreactie Inspectierapport Vervolgonderzoek overlast gevende asielzoekers, dd 20 oktober 2021.